

GRZESZĄCY (72) *part praes act*

e jasne.

sg m N grzeszący (8). ◇ G grzesząc(e)go (5). ◇ D grzesząc(e)mu (10); -ęmu (1) *SkarŻyw*, -(e)mu (9). ◇ A grzesząc(e)go (6). ◇ I grzeszącym (2). ◇ pl N m pers grzeszący (4). *subst* grzesząc(e) (1). ◇ G grzeszących (7). ◇ D grzeszącym (13). ◇ A m pers grzesząc(e) (9). ◇ I m grzeszącymi (3) *SkarŻyw*, *WujNT* (2), grzesząc(e)mi (3) *BudNT* (2), *ArtKanc*. ◇ L grzeszących (1).

Sł stp brak, *Cn s.v. bezgrzeszny*, *Linde XVII – XVIII w. s.v. grzeszyć*.

Przekraczający przykazania boże lub kościelne; peccans Mącz (72) : Michále Święty tobie iefth daná napřednieyfa moc od Bogá/ ábyś grzeźzące zbawił duźze. *KrowObr* 174; *BibRadz Is* 1/4; *Mącz* 285c; *WujNT Rom* 2 arg, *Xxxxx3v*; iż fie nikt w grzechu nie rodzi: przetoż krzeft niepotrzebny tylko dorofłym przez się grzeźzącym *PowodPr* 35; *SkarKazSej* 706b.

grzeszący przeciw komu (2): Vczy odpuźzczać brátu przeciw nam grzeźżącemu. *WujNT przedm* 36, *Matth* 18 arg.

Wyrażenia: »grzeszący grzech; grzechem grzeszący« (1; 1): iż wiefźżą Pan Bog łádkę czyni profellówánemu zakonnikowi/ gdy zgrzeźżywfy pokutuie/ á niźli [!] temu ktory profellfy y słubow [!] czynić niechciał/ y wiefźżą niźli świeckiemu/ takimże grzechem grzeźżącemu. *SkarŻyw* 338; *Owłzem* grzech/ áby fię grzechem pokazał/ ípráwił mi śmierć przez ono dobre: áby fię ítał nádergrzeźżącym grzechem [ut fiat supra modum peccans peccatum] przez ono przykazanie. *WujNT Rom* 7/13.

»jawnie grzeszący« (2): Y chce áby nie mieli ípołeczności z Chrzeźcijány iáwnie grzeźżącymi. *WujNT 1.Cor* 5 arg, s. 589.

»grzeszący ludzie, człowiek« [szyk 2 : 2] (2 : 2): *KrowObr* 65; Cźłowieká [!] złołliwego grzeźżącego [peccantum virum] vplećie íidło / á ípráwiedliwy będzie tho chwalił *Leop Prov*; 29/6; *BudBib Eccli* 15/12; *ArtKanc* P20.

»z niewiadomości, nie z wiadomości grzeszący« (1 : 1): Saulowi tylko z niewiadomości grzeźżącemu/ á Chriřtułá fłucháiącemu dobra zořtála otucha *CzechEp* 62, 62.

Szereg: »grzeszny a grzeszący« (1): chcąc mu to pokázác/ á w nim zás wřzyřtkim inřzym narodom to znác dáć/ iż był zły y grzeźżny á náder práwie grzeźżący *CzechRozm* 94.

α. *W funkcji rzeczownika* (51) : *TarDuch* B3; *KrowObr* C4v; Wřtydałem fie wřzech vcřzynkow moich/ wiedząc że nie przepuźzczałř grzeźżącemu. *Leop Job* 9/28, *Eccli* 21/10, 11, 27/14; *BibRadz 4.Esdr* 15/24; *BielKron* 80v; Vpornie grzeźżący á niedbáiący/ nie ma miłofierdzya. *RejPos* 180 marg; *WujJud* 105; *BudNT przedm* b3 [2 r.]; *CzechRozm* 115v marg, *3; *ModrzBaz* 70; *SkarJedn* 67; Bo grzech iáwny widzím/ ále pokáiania grzeźżącego y přetkíey odmiány ktorą mu Pán Bog dáć może ná řercu iego/ widziec niemożem. *SkarŻyw* 100, 79, 172, 173 [3 r.], 581; *CzechEp* 29 [2 r.]; *NiemObr* 38; *ReszList* 149; *LatHar* + + + 2, 560; Iż po krzćie grzeźżący mogá być przez pokutę vzdrowieni/ ále nie przez krzeft odnowieni. *WujNT* 762, 539 marg, 627, 649, 1.*Tim* 5 arg, 20 (13); *SkarKaz* 161a, 348a.

grzeszący w czym (2): Grzeźżący w iednym, iáko iefť winien wřzyřtkiego. *WujNT* 789 marg [idem] Yyyyy4.

W charakterystycznych połączeniach: grzeszący umyślnie, upornie; grzeszącego pokajanie, pokuta, złość; grzeszącego karać (3), strofować, upominać; grzeszącemu odpuścić (przepuścić) (4).

W połączeniu szeregowym (1): Izałz ty niewiełz? iż zakon Boży/ nieiełt łprawiełliwemu połtawiony/ ále niełprawiełliwym/ y niepołłufnym/ y niepobożnym/ y grzełzącym/ niewłtyłliwym/ y niebogoboynym/ morderzom oycow/ y mátek *KrowObr* 227v.

Wyrażenia: »z niewiadomości, z wiadomości grzeszący« (1 : 1): zmiłuy fię á day w błędzie takim vpamiętanie: y odpuść z niewiadomości grzełzącym *CzechEp* 78; *WujNT Luc* 12 arg.

»grzeszący nie na śmierć« (1): Iełliby kto widział brátá łwego á on grzełzy grzechem ktory nie iełt ná śmierć/ prołić bęđdzie/ y da mu żywot/ grzełzącym (mowie) nie ná śmierć/ iełłci grzech ná śmierć (*marg*) Grzech na śmierć iełt grzech przeciw Duchowi Świętemu choć włzelaki grzech iełt śmiertelny (-)/ nie mowie ábyś zań prołił. *BibRadz* 1.*Ioann* 5/16.

Szereg: »błędzący albo grzeszący« (1): Rozlicznie błędzącego/ álbo grzełżącego/ częłto y rozmáicie od błędow y grzechow odwođził *LatHar* 674.

a. *Niezgodny z przykazaniem bożym [przeciw komu]* (1) : áby takowych mow włczypliwych á nieprzyłtoynych przed łobą hárdzie wpomináć/ á miedzy ludem rozłiewáć niedopułzczał/ przeto iż łą nikczemne/ niepotrzebne/ włczypliwe/ przeciwko Bogu y przeciwko łudziám grzełżące [*in Deum et in homines impiae*] *ModrzBaz* 20.

Cf **GRZESZNIK, GRZESZNY, GRZESZYĆ**